

Jan Neruda:

Pro strach židovský

Doslov vydavatele

Kamarádi, právě jste dočetli naši třetí publikaci a doufám, že se Vám líbila tak, jako ty předešlé. Mnoho z Vás se již aktivně zapojilo do pomoci vězňům, jiní o tom stále přemýšlí a zvažují vše pro a proti. My nikomu nechceme rozkazovat či mu ukazovat správnou cestu, je na každém z Vás, jak se rozhodne. Možná Vám trochu poradíme, ale to je tak vše. Většinu činnosti ve prospěch vězňů musíte vykonat Vy, odhodlaní vlastenci. Mějte na zřeteli následující větu: Tento systém si nevybírám koho zavře, tudíž se do vězení může dostat člen jakékoli skupiny či organizace, kterému bude nabídnuta pomoc bez rozdílu zda je WP, NS či FA!

Děkujeme za spolupráci.
Rytíři Slunečního kruhu

Obsah

Jan Neruda - život a dílo	5
Předmluva	9
KAPITOLA I.	11
KAPITOLA II.	13
KAPITOLA III.	15
KAPITOLA IV.	17
KAPITOLA V.	19
Vysvětlivky:	21
Doslov vydavatele	22

Vysvětlivky

¹ - Běžnou pověrou bylo přesvědčení, že původně krásná povaha Židů byla zkažena teprve utrpením, které zažili v rozptýlení mezi cizími národy. Proti tomu stačí poukázat na 2. knihu Mojžíšovu, kapitolu 3, verš 21 a 22 podle bible Kralické, kde židovský kmenový bůh Jahve ústy Mojžíšovými dává tyto instrukce Židům, kteří mají odejít z Egypta:

"A dám milost lidu tomu před očima Egyptských. I stane se, že když půjdete, nepůjdete s prázdnou.

Ale vypůjčí žena od sousedky své a od hospodyně domu svého klenotů stříbrných a klenotů zlatých a roucha; i vložíte to na syny a dcery své a tak oloupíte Egypt."

Ale již v první knize Mojžíšově můžeme se poučit, jak Židé dávno před svým utrpením "temného středověku" zacházeli s národy, které neměly jiného přání, než žít s nimi v pokoji a přátelství. V kapitole 34. čteme, jak synové Jakubovi zachovali se k obyvatelům města Sichem, když se syn knížete města chtěl oženit s jejich sestrou. Princ poslala k nim svého otce Emora, aby požádal o formální svolení k sňatku:

"I mluvil Emor s nimi na tento způsob: Syn můj hoří milostí k vaši dceři; prosím, dejte mu ji za manželku. A spřízněte se s námi, dcery své dávejte nám a naše dcery pojímejte sobě. A bydlete s námi, všechna země zde před vámi bude vaše, usadte se, obchod veďte v ní a vládněte jí. Necht' naleznu milost před očima vašima, dám, cokoli řeknete. Jmenujte mi věno i dary jak chcete velké; jen mu dceru vaši dejte za manželku."

Na tuto řeč, obsahující nejen čestnou nabídku k sňatku, ale i záruky přátelství, odpověděli synové Jakubovi takto:

"Nemůžeme učiniti toho, abychom dali sestru svou za muže neobřezaného; neb to ohavnost jest u nás. Než na ten způsob vám povolíme: Jestliže se chcete srovnávat s námi, musí

být obřezán každý z vás pohlaví mužského, pak budeme dávat dcery své vám a dcery vaše bráti sobě a budeme bydleti s vámi a budeme lid jeden. Pakli neuposlechnete nás, abyste se obřezali, vezmeme zase dceru svou a odejdeme."

I líbila se řeč jejich Emorovi i synu jeho. A nemeškal mládenec učinit toho; neb se mu líbila dcera Jákobova. I přišel Emor k bráně města svého, řkouce:

"Muži tito pokojně se mají k nám, necht' tedy bydlí v zemi této a obchod vedou v ní, dcery jejich budeme sobě bráti za manželky a dcery své budeme dávat jim. Než na tento způsob přivolí nám ti muži k tomu, aby bydlili s námi a abychom byli jeden lid: Jestliže bude obřezán každý z nás pohlaví mužského, tak jak oni. Dobytek jejich a statky jejich zdalíž nebudou naše? Toliko v tom jim povolme a budou bydliti s námi."

I uposlechli Emora a obřezali se všichni pohlaví mužského. A třetího dne, když oni největší bolest měli, dva synové Jákobovi, Simeon a Lévy, vzali každý z nich meč svůj, vpadli do města směle a pomordovali všechno pohlaví mužské. Potom synové Jákobovi, vysmívaje se zabitým, rozebrali město a zneuctili obyvatelstvo ženské.

Stáda jejich a voly i osly jejich a což bylo ve městě i po poli, pobrali. K tomu všechno jmění jejich a všechny malé dítky jejich a ženy jejich zajali a vybrali, co kde v domech bylo.

² - Bohužel, úplná pravda! Co víme, lépe řečeno, co nás kdosi učil o Židech v době biblické a ve středověku, jsou opravdu básně, které mají k historické skutečnosti zatraceně daleko.

³ - Židovská asimilace vypadala by tedy v praxi tak, že Židé by nepřestali být národem, ale národy, v nichž by se Židé domněle rozplynuli, byly by požidovštěny duchovně i tělesně. Snadno proto pochopíme, proč právě Židé a vůbec trvalí míšenci jsou nejvýznamnějšími a nejčinnějšími šířiteli myšlenky setření všech národních a rasových rozdílů.

¹ - Aby byl dostatečně objasněn způsob židovského obchodování, stačí uvést tento příklad: Je jisto, že rodina Rothschildů, která veřejně přiznává vlastnictví tří miliard franků, neměla jich, když přišla do Francie. Rothschildové neučinili žádný cenný vynález, neobjevili žádné doly, neobdělávali ani kousek země: to, co dnes mají, vydřeli burzovními podvody Francouzům, aniž by jim cokoli dali v náhradu.

národem zcela cizím, jenž prozatím snad ještě nemůže, jistě ale nechce mít s námi politiku stejnou. Vzhledem k Židům praví Němec Robert von Mohl, že "jsou funkce v státním životě, které žádají celého vlasteneckého srdce a ničím neoddělovanou starost o německví a stát německý, které žádají muže celého, ne polovičky jeho, a netrpí ani nejmenší pochybnosti co do smýšlení národního." Když již u Němců, stonásob víc u Čechů! Větu Mohlovu pamatujme sobě a vůbec a - zvláště případně pro Židy!

Jan Neruda - život a dílo

Umělecky i myslitelsky jedním z nejmohutnějších autorů celé české literatury byl nesporně JAN NERUDA. Dnes, s odstupem času cítíme, že to byl on, kdo po několik desetiletí stál v popředí českého kulturního života, a to jako básník, prosaik i jako novinář.

JAN NERUDA se narodil roku 1834 a zemřel v roce 1891. Byl pražský rodák, jeho otec, vojenský vysloužilce, byl kantýnským v újezdských kasárnách, matka, prostá pobožná žena, posluhovala u francouzského vědce JÁCHYMA BARRANDA. Později se rodiče přestěhovali na Malou Stranu do Ostruhové (dnes Nerudovy) ulice, kde si otec otevřel krámk a později trafik. Malá Strana se stala dějištěm Nerudova dětství. Neruda, který byl typickým městským dítětem, zde měl nejlepší možnost poznat charakteristické obyvatelstvo této části Prahy. Na Malé Straně chodil zpočátku také do školy, nejprve ovšem německé a teprve roku 1850 přestoupil na akademické gymnasium, kde se vyučovalo nezvykle, a to jak německy, tak i česky. Zde se také seznámil s literárně činnými spolužáky - VÍTĚZSLAVEM HÁLKEM, GUSTAVEM PFLEGREM MORAVSKÝM, F. V. JEŘÁBKEM a dalšími.

Po maturitě Neruda vystřídal několik krátkodobých zaměstnání, byl úředníkem, suplujícím učitelem (učil i JAKUBA ARBESE). Začal studovat práva (na přání otce), později filosofii, ale ani jedno studium nedokončil. Začal se čím dál tím víc zajímat o literaturu a novinářství. Už na gymnasiu četl často i literaturu zakazovanou, WAGNERA, HEINA, BÖRNA, dále BYRONA, SHAKESPEARA, z české literatury pak byl jeho vzorem MÁCHA, NEBESKÝ, SABINA a další. Osobně se u HOLINŮ, v rodině své první lásky, seznámil s VÁCLAVEM HANKOU, K. J. ERBENEM, BOŽENOU NĚMCOVOU a dalšími a našel tak most k názorům generace starší. Nežil ale jen literaturou, dobře zpíval, hrál na několik hudebních nástrojů, vášnivě se věnoval tanci. Měl už jako mladý muž a městský člověk zvláštní poměr k venkovu. Byl od mládí venkovem přímo nadšen a okouzlen a osvobozující pocit z něho mu zůstal zachován po celý život, i když nemohl žít jinde než ve velkém městě.

První Nerudovo novinářské zaměstnání bylo v německém časopise Tagesbote aus Böhmen, kde se stal lokálkářem. Roku 1859 vstoupil do redakce Vilímkových Obrazů domova, v roce 1861 do redakce Krásova Času a odtud pak společně s KARLEM SLADKOVSKÝM a dalšími demokratickými novináři do časopisu Hlas, který v roce 1865 splynul s Národnými Listy. Zde už zůstal až do konce života. Kromě toho, vždy však jen na krátkou dobu, pracoval i v redakcích časopisů jiných, například Rodinné kroniky, Lumíra a Květů (vždy s VÍTĚZSLAVEM HÁLKEM).

Souběžně s Nerudou novinářem žije i Neruda básník. První verše otiskl již v polovině padesátých let. Nejznámější z těchto prvotin je balada Oběšenec, otištěná v Mikovcově Lumíru. Počáteční Nerudovo básnické období vrcholilo sbírkou Hřbitovní kvítí (1858). Verše této sbírky vyjadřují především zklamání ze soudobého života, odpor k oficiální morálce i k povrchnímu vysvětlování skutečností. Neruda je tu silně ironický, ironie vysvítá i z názvu sbírky. Hmotná bída mění ideály doby v jakési paskvily, básník je osamocen mezi lidmi, bolestmi rozervaný, jeho výraz je plný žalu a nenávisti, ale také výzev proti pokoře a přizpůsobování.

Hřbitovní kvítí nebylo přijato příznivě, a to nejen konzervativní kritikou, což bylo samozřejmé, ale ani Nerudovými přáteli, jako např. J. V. FRÍČEM a KARLEM SABINOU. Přesto ale první Nerudova básnická sbírka představuje jedno ze základních děl nastupující generace. Neruda měl nemalý podíl na vydání almanachu Máj a v následujícím zápase s literární redakcí, představovanou především JAKUBEM MALÝM, hrál významnou úlohu. Anonymně vydal veršovaný pamflet U nás, útočící jak na mělkou a odvozenou ohlasovou poezii, tak i na povrchní romantiku. Hlavní své kritické studie této doby uložil Neruda do Obrazů života, které po dva roky redigoval. Myšlenkové zaměření nastupující literatury naznačoval Neruda i svými překlady především VICTORA HUGA a SÁNDORA PETŐFIHO.

Nová Nerudova sbírka *Knihy veršů* (1868) vychází až deset let po jeho prvotině. *Knihy veršů* mají charakter jakéhosi výboru z dosavadní básnické tvorby. Poměrně rozsáhlou sbírku rozdělil Neruda do tří knih: *Knihy veršů výpravných*, *Knihy veršů lyrických a smíšených* a *Knihy veršů časových a příležitostných*. Toto rozdělení dává možnost vidět tematickou i žánrovou rozmanitost Nerudových básnických přístupů i rozmanitost jeho uměleckého vidění skutečnosti. Do *Knih veršů* zařadil Neruda i výbor ze své první sbírky.

Z toho je zřejmé, že Neruda sice nepřijímá všechno z počátečního období své umělecké tvorby, avšak současně že tu existuje i určitá pevná a stálá linie. Neruda pozoruje život a svět zevnitř. Konflikty jeho básní jsou brány z básnickovy současnosti a jejich sociální motivy jsou neobyčejně silné i v tak vyhraněných útvarech, jako jsou například balady. Nové však je, že v subjektivní poezii Neruda dospívá k jednoznačnému vyjádření svého vztahu k matce a tím i k základnímu vyzvednutí ceny mateřství, jež uchovává lidský rod.

Teprve po dalších deseti letech se Neruda přihlásil novou sbírkou. Byly to *Písně kosmické* (1878), jimiž počíná nové období Nerudovi básnické činnosti. Básník, který dosud měl k realitě života a světa převážně kritické a negativní stanovisko, vytyčuje zde kladné perspektivy života, člověka i celého lidstva. Přitom však nelze říci, že tento Nerudův postoj by byl výrazem nového společenského podstavu básníka. Je tomu totiž spíše naopak. Důvodem k tomuto novému vidění světa bylo zamyšlení nad výsledky moderní vědy, pochybnosti, ale i víra v budoucnost lidstva vůbec. Neruda ovšem nechce poučovat čtenáře o nových vědeckých poznatcích, ale snaží se ukázat dění ve vesmíru, jak je může chápat prostý člověk při pohledu na hvězdnou oblohu. Přitom bedlivě dbal na to, aby se jeho verše nestaly zbeleztrizovanou vědou ani parodií vědy.

Od počátku osmdesátých let redigoval Neruda edici drobných básnických knížek *Poetické besedy*. V nich vydal roku 1883 dvě básnické sbírky *Balady a romance* a *Prosté motivy*. Obě sbírky jako by se navzájem doplňovaly. *Epické Balady a romance* přináší novozákonní příběhy, pověsti nebo historické anekdoty o židech v takové podobě, v jaké se předávají v lidovém podání. Tradiční a široce známá látka umožňuje Nerudovi pronikat z různých stran k podstatě obecných jevů lidského života. Starý známý útvar balad a romancí si Neruda přetvořil a současně někdy i setřel hranice mezi oběma. V Nerudových baladách není tragické osudovosti, tragika však může být obsažena i v romanci. Její základ je ovšem vždy sociální. Avšak ani tragika tohoto druhu již v Nerudově sbírce nepřevažuje, nejčastějším Nerudovým přístupem je jemná ironie a humor.

Naproti tomu následující sbírka *Prosté motivy* je jakýmsi Nerudovým intimním básnickým denníkem. *Prosté motivy* jsou děleny podle ročního období do čtyř částí a jednotlivé oddíly jsou myšlenkově a citově laděny podle postupujících částí roku. Do nich je pak také promítán běh lidského života, který však je neopakovatelný. A tak rozkvétající jarní příroda budí v básníkově radostné pocity, Neruda vychutnává letní pohodu, přechází do melancholické nálady a teskných vzpomínek nad uběhlým životem. Nerudův básnický výraz je naprosto oproštěný od všeho, co je zbytečné pro vyjádření myšlenky, a Neruda tu dosahuje jedinečné, nesmírně pracné a složité jednoduchosti.

Prosté motivy jsou poslední básnickou sbírkou, kterou Neruda za svého života vydal. Nebyly však koncem jeho básnické tvorby. Posmrtně, v roce 1896, vyšla ještě další sbírka, *Zpěvy páteční*, kterou k vydání připravil JAROSLAV VRCHLICKÝ. Symbol Velkého pátku jako křesťanského symbolu utrpení přenáší Neruda na celý český národ, na jeho zápas za pokrok a nový obrozený život. Sbírkou proniká pevná víra, že po tomto "Velkém pátku" přijde vzkříšení a předpovídá národu lepší budoucnost. Vysoký pathos činí sbírku jedinečnou v celé naší literatuře. Určitým protějškem měla být další básnická sbírka *Knihy epigramů*, kterou Neruda připravoval v osmdesátých letech a jíž ve zhuštěné formě vyslovoval kritickou lásku k národu i k člověku.

Prosaická tvorba Nerudova těsně souvisí s jeho činností žurnalistickou. Hlavním polem jeho literárního projevu je povídka a fejeton. Povídky začal Neruda psát už na sklonku padesátých let a první výsledky z této činnosti shrnul do knihy *Arabesky* (1864). Cílem této knížky bylo zachytit a charakterizovat zajímavé postavy z lidového prostředí tehdejší Prahy. Pro Nerudovo

KAPITOLA V.

Napoleon pronesl své proroctví: "Evropa bude za sto let buď francouzská nebo kozácká" - a nikdo se v Evropě nebal. Lady Wilsonová proročila: "Budoucnost patří Židům a mouřeninům" - a nikdo se o budoucnost nebojí. Přec musíme naproti faktické moci Židů býti opatrní, třeba bychom nevěřili právě Jeremiáši, že "všichni, kdo šírají Israel, sežrání sami budou", neboť by se mohlo stát alespoň místy podle Isaiáše - když už jednou v citování Bible jsme - že "státí budeme a pástí dobytek jejich a synové naši, že jejich oráči a vinaři budou."

Takovým israelským místečkem by mohly být právě Čechy zrovna tak dobře, jako země jiné. Ba spíš než mnohé jiné! A politicky je nyní židovstvo rozhodně proti nám. Nepotřebuji ještě jednou opakovat, co finančně dělá v Rakousku proti nám přímo či nepřímo, nepotřebuji také uvést, jak politicky jsou činní vždy proti, nikdy ne pro nás. A mám snad líčit jejich "blahodárné" působení vůbec na našem venkově? Neškodilo by, bylo by to na výstrahu mnohým, ale mohl bych, znaje pouze jen výsledky jejich působení, kreslit pouze v obrysech, a prosím snažně podrobnější znatele venkovského života, aby účinnějších obrázků podali ještě za mne.

Emancipaci českou od Židů hlavně brátí musíme co emancipaci od židovského obchodu, od židovského využitkování cizí práce.

Bylo velmi přirozené, že obchod dostal se u nás zcela do rukou Židů. Na vesnici má obchod menší rejdiště, v menších městech našich nedostavil se a nezačal zas právě v příznivou dobu. Jeden z krásných výsledků německé kultury byl, že přespříliš rozmnožilo se malých řemeslníků. Naše městečka jsou jich plna, kdyby neměl každý z nich alespoň korec pole, ani by se nenajedl. Rok 1848, jenž lid český vybavil takřka každý z nevolnictví, dal Židům zároveň také emancipaci. Avšak, jak rozdílný byl u obou výsledky! Žid na tu dobu byl již připraven, náš lid teprve se začal rozhlížet po světě. Žid, který se řemeslem beztoho ani nezabýval, začal s řemeslnickým zbožím hned obchod, při dostatečných penězích, náš lid peněz neměl a byl tak "otcovsky" vychován, že o spolčování se, vůbec o panujícím směru novověkému, ani se mu nezdálo. Malý řemeslník byl a je často rád, jen když mu Žid, který, nakoupiv laciných surovin, laciněji než on prodává, za slušnou cenu práci jeho pro svůj sklad odkoupí. Z počátku také udržuje ceny skutečně slušné, pak pro neštěstí nebo lehkomyšlnost zaplete se v ochotně mu poskytované zálohy, není pomoci, je v dluzích, je otrokem, musí pracovat za to, co se mu dá - tím pomáhá škodit sám, arci ne bezprostředně, zas jiným. Spolčování tu jediné pomáhá - "spolčujme se!" je heslo Sladkovského a to je heslo velmi pozitivní.

"Spolčujme se!" platí i pro vesničana. Zbohatne-li židovský obchodník v dosti malé vesničce, proč by nemohla vesnička ta podržet svých peněz pro sebe, proč sobě nezřídit svůj obchod v tomto zboží, které od cizího obchodníka bere? Mimo to - zbaví se hned velkého útlaku! Takový obchodník hledí mimo zboží své ještě i k jiným věcem vesnickým, ale Žid ne! Necht' schází sedlákovi či chalupníkově cokoli, peníze či dojná kráva či jiné, hned je Žid zde a prodá na úvěr. Na dlouhý úvěr, s nehrubými úroky - skoro ani neupomíná, leda když ví, že nemožno právě platiti - ještě připůjčuje v penězích či peněžní hodnotě - a náhle je chalupníček, ba i sedláček v jeho rukou, škrábe se za ušima, je rád, vezme-li věřitel budoucí žen, která se nyní ještě ani odhadnout nemůže - pak přijdou daně, nová půjčka, konec je exekuce nebo stěhování se do Ameriky. Jako v jiných zemích měly by být při berních kasách i oddíly výpomocné, pomáhající, když rolník peněžně pomoci skutečně potřebuje. Do těch pomůcek státních máme ale ještě trochu daleko a proč pomáháme si sami vzájemnými ústavami úvěrními - "spolčujme se!"

Na jednotlivých pokročilých místech kvete již spolčování, by má již i ovoce. Záložen je hojně, společně továrny pracují, banky se zakládají. Kde se to děje, jsou obchodníci a podnikatelé židovští velmi rozhorleni. Vědí, jak velice se jedná o jejich prospěch a činí, co mohou, aby je předešli. Není nic platno, celý národ musí do emancipačního boje - je pravda, bude to tuhý boj, finanční ta síla židovská je obrovská, ale svorně produktivní síla národa je obrovštější! Jsou proti nám v každém ohledu, my musíme být na základech těch principů nové doby proti nim také v každém ohledu. Předně arci zase v politickém. Kdo se nepřiznává a neosvědčil zcela co našinec, buď považován při všem lichocení co politický protivník. Nezapomeňme, že jsou nám Židé

agitace a demonstrace jsou jen k tomu, aby národové, vlády a veřejné mínění odvrátily se od této jediné velké otázky, aby pravé příčiny všeobecného trapného pocitu se nepoznaly a prostředků pomocných se nevyhledávalo." ... "Dělají se finanční operace, jimiž peněžníci bohatnou, ale stát i lid chudne. Finanční ministerstva bývají jakoby pumpami, které naplňují kapsy bankéřské na úkor státu. Bankéř koupí cenné papíry lacině a stát je mnohým stříbrem musí zas od něho vykoupit. Pak nechávají bankéři kurzy zase klesnout, a laciná koupě zase začíná, až nastoupí zas vykupování drahým stříbrem" ... atd. každý ví sám, jak asi dalece to "bankéřství" se "židovským obchodem" souvisí¹.

Z toho také vysvítá, proč pořád ještě říkají, že nejsou emancipováni, proč z každého pošlápnutého oka leckterého svého nestydy dělají hned otázku celého židovstva a otázku moderní kultury. Zdá se skoro, že máme již zcela zvláštní mezinárodní právo - židovské, "v němž jsou zaznamenány svobody Židů a služební povinnosti křesťanů", jak řekl před nedávnem páter Wiesinger, pravdu ale přece jen řekl. K tomu, ač proslulý wormský rabbi Gerson již v 11. století polygamiu u nich zrušil, nesmírně, skoro starozákonně se rozmnožují. Množstvím roste jejich srdnatost, noví potomci pak nedělí se o staré miliony, nýbrž vydělávají si zajisté ještě nové.

Nebezpečí je velké a národové musí sobě sami pomoci. Jak? Snad jako v středověku pomáhali sobě pro "nesnesitelné dluhy"? Nikoli! Židé, když uplynul rok 1848, nevrátili se do svého rituálu znovu staré kletby; neměli více příčin a nemají jich více mít! Ne pronásledování Židů, emancipace od Židů je heslo naše. Ale opatrně, sic slaví oni nové vítězství!

sociální cítění je příznačná povídka Trhani, která vyšla původně v Národních listech jako soubor fejetonů. Později byla zařazena do prvního dílu Studií krátkých a kratších. Neruda v ní zobrazil zvyky a životní styl i osudy dělníků pracujících na stavbě železnic.

V polovině sedmdesátých let se Neruda pokusil vytvořit celý prosaický cyklus o životě lidí z Malé Strany. V letech 1875-1877 otiskoval v časopisech jednotlivé povídky, k nim připojil starší práci Týden v tichém domě (1867) a tím vznikla jeho nejznámější prosaická kniha Povídky malostranské (1878). Tento soubor povídek se svérázným místním koloritem zobrazuje život na Malé Straně v době Nerudova mládí, tedy před rokem 1848.

Přibližně ve stejné době jako Povídky malostranské vydal Neruda i pět svazků svých sebraných fejetonů. Fejetony psal Neruda po celou dobu své tvůrčí umělecké a žurnalistické činnosti. Jsou v těsném vztahu s činností prosaickou i pokud se týče témat. Ve fejetonech nevyděl jen nepříjemnou novinářskou nutnost, ale jeden ze způsobů jak navázat styk se čtenáři. Během doby se podoba fejetonů ovšem proměňovala. Fejetonů Neruda napsal téměř 2 000. Toto obrovské množství způsobilo, že Nerudovo literární dílo mohlo být v úplnosti vydáno teprve v poslední době.

Po celou dobu své novinářské praxe nebyl Neruda příliš oblíben. Jeho dílo nebylo v té době dosti dobře pochopeno. Po celý zbytek života bydlel v domě U dvou slunců. Za celý svůj život měl tři lásky, poslední z nich byla KAROLÍNA SVĚTLÁ.

KAPITOLA IV.

Temný středověk vrhá své stíny sice ještě v dobu naši, avšak jakož jeho paměť vždy dál a dále zapadá, také jeho stíny táhnou se za ním. Co v něm Židé zakusili, víme; že tím částečně byli sami vinni, nepovíme, alespoň obšírněji ne. Historie mstí všechno. Mnohem dříve, než ze strany křesťanů jedinému z nich se ublížilo, byli oni vinni लेकरým mučením křesťanským - přičemž nechceme a la Kounie hned od Golgoty začínat. V Čechách prováděli po hranicích obchod s otroky, Slovanstvu do té doby zcela neznámý, a stalo-li se jim kdy něco nepatrného v Čechách, stalo se to hezky později. A kde jinde se pak co stalo, vedle záští náboženské, kterou věru nenapadne nikoho ani z jedné, ani z druhé strany omlouvat, která je ale stavěla ke křesťanským spolubydlitelům v příkré, žádného styku nedovolující, nepřátelství, stalo se to velmi často kvůli lichvě. Obchod v penězích byl již tenkrát v jejich rukou, křesťanům koncily jej přísně zapovídaly. Knížata, obce a jiné vrchnosti bývaly jim tak zadluženy, že to bylo k nesnesení; proto také pak nemírnily lid, ba dost často ho sami popíchly. "Je třeba pomoci proti pijavici lichvě, někdy je dobré liseť Žida prohnat, ač ne do krve", bylo pravidlem tenkrát lidí nejdobromyslnějších.

To pominulo. Vyjma stát papežský, již od času Konstantina "zlé dobrým" nesplácějí, a vyjma obchod evropský - výjimka již jen dočasná - mají již všude práva národní, občanská. Proto také zcela podle pravidel "galuthu" či vypovězení žijí již jen na pohraničních kordonech ruských a v severních, bohoslužebného rituálu svého vynechávají prý již od roku 1848 všechny výkřiky bolesti a pomsty, ale do nové doby z onoho "galuthu" přece přenesli rozhodně pravidlo jedno: "Jdeš-li do vrchu nebo po srázu, nenech pohana nad sebou, aby ti lebku nerozrazil" - jdou nyní do závratného vrchu, k panství nad lidstvem, a skutečně nenechávají křesťana modloslužebníka výš neb jen vedle sebe. Jako dlouho zadržovaná spoušť vodní vyhrnuli se mocně a najednou a strhli vše s sebou. Počítá-li páter Wiesinger šest velmocí evropských: Rakousko, Rusko, Francii, Rus, katolickou církev a revoluční ideje, musíme mu přičísti sedmou, velmoc všech velmocí: židovstvo. "Nebude vojna", řekl pyšně Rothschild, "pokud nedám peněz!"

Úplná emancipace jejich stala se za doby hotové prohnivosti evropské, nejužšího, posud arci trvajícího rozpadu vlád s národy. Vládám záleželo na zevnějším zdání, na zevnějším lesku osedlaného koně. Hlavně to byli francouzští politikové, kteří, aby se zjevně blýskli, jako koňar koni dali svému národu trochu jedu: demoralizaci. K té bylo třeba peněz a těch měli dostatek jen Židé. Peníze Židé dali, do proudu samého se nepouštěli, provozovali vedle něho politiku svou, měli z něho svou radost jako Saphir z Hugenotů Meyerbeerových: "Křesťané se mezi sebou melou a Žid k tomu dělá muziku". Žid Erckmann-Chatrianův má pravidlo: "Lépe ve voze než před koly", a to je pravidlem Židů všech. Z velkých peněz se dělaly nové, ještě větší peníze, jak známo, a také je známo, že peníze řídí politiku evropskou. Kdyby Židé nepůjčili peněz, musí politikové a diplomaté vyplňovat vůli lidu nebo odstoupit. Proto je dřívějších "věřitel králů" nyní "králem věřících" a jako dříve mnohý král měl své Židy, má nyní mnohý Žid své krále.

Žid se stal historickým rozvojem mužem lehkého výdělku. Rolníkem není kvůli svému Talmudu; kdekoliv směl zakoupit se, zařídil hned "obchod v pozemcích". Řemeslníkem není, protože nemá z práce samé žádné radosti. Je jen obchodníkem, často velmi lehkomyšlným výdělkářem. Je-li kdy soudně stíhán, je to zajisté kvůli jistému výdělkářství, viz statistiky soudní. On měl a má všechny vlastnosti, aby také z politiky měl výdělek. Výdělek ten je za posledních dvacet let úžasný. Zúčastnili se v něm jen ti z nás, kteří měli vlastnosti židovským obchodníkům podobné. Výtečný jeden politik a národní hospodář líčí výsledek následovně: "Za tento čas (zmněných dvacet let) vzrostla v geometrickém poměru moc peněžní, nemající uzdy ani na lidských, ani na národních ohledech, beroucí, aniž by sama pracovala, veškeré výhody svobody průmyslové, utiskujíc všechnu práci, nechráněnou a nespořádanou, i vzmohl se pocit útisku vždy nesnesitelnějšího a strach před příští porobou úplnou. Všechno nebylo do té, revolucí, válek, drahoty, krizí v průmyslu i obchodu, vyčerpala moc peněžní zase pro sebe a nově jimi nabuřela. Stala se obrovskou politickou i sociální mocí, kteráž již nyní marně se skrývá za jinými vymyšlenými či přepjatými neštěstími. Veškeré 'otázky', 'výkřiky', 'reformy',

kteřý vřdy věděl několikeré proč. "Národ řidovský nebyl národem umění vřtvarného, nřbrř národem vřrazu slovnřho", pravř Carriere. A skutečně, v řádném umění nevynikli řidě mimo poezii: tytánskou svou poezii ve Starém zákoně, bohatstvřm v ní arabských chalifř, nejnovějši opět v Německu, ač tuto jen poměrně.

A jakoř cize stojř v našem společném řivotě, s ledovřm chladem vedle našeho umění, tak co cizinci stojř v historii evropské. Jen ji pozorovali, aby se ranám vyhnuli, a kdo z nich měl vliv, uříval ho jen pro sebe anebo lid svřj, k čemuř poslednímu měl ze svěho stanoviska svatě právo. Řekl jsem dřív, že se leckdy přiznávají k některé straně politické, a to dosti rozhodně: to činř ze své politiky. Byli pro francouzskou revoluci vítězřcí a proti polské revoluci beznadějně, kvřli svému prospěchu; to nevadilo, aby tajně nepodporovali stranu druhou, když v tom viděli prospěch. Byli-li pro republiku ve Francii nadřeni, byli pro císařství ještě nadřenějši, a pak dle pořádku zas pro to, co přišlo. U nás se míchájř pomocí novin také do politiky, píšř, pracujř pro "svobodu" a skutečně se jim podařilo, že "svoboda průmyslová", "obchodní", "svoboda tisku" stala se monopolem jejich a těch, kteřř jim pomáhájř. Co jim záleřř na národech, které je ještě k tomu tak dlouho hnětly! Oni jsou národ svřj, kteřý má také politiku svou. Ta hledř všude k hmotnému prospěchu, pomocí toho stoupajř vřř a vřř, tradice "národa vyvoleného", "národa národř" působř tajně i zjevně dál, snad vidř již v duchu dobu svěho panství, jakoř pravř Mesiař: "A budou ostatkově Jákobovi mezi národy uprostřed lidí mnohých jako lev mezi zřřřaty lesními a jako vlk mezi stády dobytka; kteřřž, když přijde a pošlapá a polapř, není, kdo by ho zastavil."

Předmluva

Jiř před staletřmi dívali se vynikajřcí čeřří lidé na řidy pro jejich bezohlednost, s jakou se vřdy drali kupředu, a pro kořistnictvř nejhorřřho druhu, jimř se obohacovali, jako na své nepřátele a nenáviděli je. Čeřří králově v minulosti byli často nuceni uřímat se řidy utiskovaného českého lidu a zakročovat proti nim. Takě v době tak zvané osvřcenské a v době liberalismu, která umožnila řidřm dostat se ze svřch ghet na důležitá místa v řivotě národř - největřř duchovní velikáni vyjadřovali se o řidech jako o bezohledných příživnřcích a vykořistřovatelích národř, které jim poskytly pohostinstvř.

Velcí mužově jako Voltaire, Goethe, Schiller, Richard Wagner, Herde, Renan, Dostojevský a jinř varovali ve svřch projevech před řidy. Francouzský humanista a filozof Voltaire, jeden z hlavnřch duřevnřch předchřdcř velké revoluce francouzské, napsal v Essai sur les moeurs: "Řidovský národ osměluje se projevovati nesmiřitelnou nenávisť vřči všem národřm, bouřř se proti všem svřm pánřm. Vřdy je pověrečný, vřdy dychtiv cizřho jmění, vřdy barbarský, plazř se v neřřěstř a je drzř ve řřřřř."

V Dictionaire Phylosophique 1 píše: "Naleznete v řidech jen nevzdělanř a barbarský národ, soustředřjřce v sobě odedávna nejřpinavějši lakotu a nejodpornějši pověru, jakoř i nepřekonatelnou nenávisť vřči národřm, které je mezi sebou trpř a obohacujř." Konečně píše Voltaire ve svém díle Dien et les hommes XXIX. toto: "Řidě vřdy se učili u jiných národř a sami jině národy ničemu nenaučili. Penřze byly vodřtkem jejich činř pro všechny doby." Velikř ruskř spisovatel Dostojevský píše v pojednání o řidech, které napsal v roce 1877: "Řid kděkoliv se usadil, tam ještě více sniřoval a kazil lid, tam ještě více upadala lidskost, ještě více klesal stupeň vzdělanosti, ještě hnusnějši se rozřřřovala beznadějná nelidská chudoba a s ní zoufalost. Zkuste se zeptat domorodého obyvatelstva z našich západních a jižních guberniř: 'Co hřbe řidem a jim hřbalo po staletř?' Dostanete jednomyslnou odpověď: 'Nemilosrdnost hřbala jim, jen nemilosrdnost k nám a jen touha nakrmit se našim potem a našř krvř.' A co více? Ukařte na nějakř jinř národ z jinorodých národř v Rusku, kteřý by se mohl v tomto případě rovnati řidřm svřm hroznřm působenřm. Nenajdete takového!"

Stejnř názor o řidech měli i velcí mužř českého národa jako Havlřček, Palackř, Bořena Němcová, Jan Neruda, Jakub Arbes, Sládek a jinř. S nimi pak stejného názoru byl i českř lid, kteřý v řidovi vřdy viděl svěho vykořistřovatele a to i po roce 1918, kdy se řidřm dostalo v českých zemřch privilegovaného postavenř, když řidě a jejich přísluhovači ujali se vlády nad lidem českřm.

Po celých dvacet let až do změny státoprávnřho poměru v roce 1939, kdy českě země byly vřleněny do Řřře, bylo u nás řidovstvo vládnoucřm činitelem. O řidech musela se říkat jen chvála, kdo je hanil, byl prohlášen za nejčernějšiho reakcionáře. Mohlo se nadávat třeba na všechny národy, jen ne na národ řidovský. Mohla se hanit a zneuctřovat všechna nábořenství, jen ne nábořenství israelské. To bylo posvátané a nedotknutelně. Kdo se jej dotkl - byl nevzdělanec, barbar a zpátečník nejhorřřho zrna.

Po válce se řidě znovu vrátili na svá místa, kde byli předtřm. S nástupem komunismu se jejich moc ještě více zmnožila a českř stát byl prvnřm státem ve svěě, kteřý uznal vznik státu Izrael, s kterřm měl jedny z nejlepřřch oboustranných smluv. Po takzvané Sametově revoluci si řidě jen vyměnili místa.

No copyrighted
Druhě, opraveně a doplněně vydání.
Dr.Goebbels press, 2002

KAPITOLA III.

Židé žijí všude co národ cizí, u nás co nejčistější. Vědomí cizosti té není jen u nás, kde má ráz již hotového národního nepřátelství, nýbrž všude. Výtečný jeden pozorovatel německý praví: "Němec může se státi spíše Židem než Žid Němcem. Jsou a zůstanou bodákem vrazeným do našeho masa. Nemůžeme obžalovat bodák ten; avšak nikdo se nemůže divit, vzkřikneme-li při bolesti, kterou nám způsobuje, a pozorujeme-li se strachem, jak po každém léčitelském pokusu hnisání dále se šíří." Ve Francii, kde již padesát let těšící se Židé všem občanským a politickým právům, neztratili ani špetku svých zvláštností, ani v Paříži ne, kde přec vše cizí za málo let již se vstřebá. Jejich vlastnosti jsou orientální, tedy naprosto jiné než národů evropských. Ovšem má Shylock pravdu, ptá-li se: "Což necítíme mrazu a tepla jako vy? což nás to nebolí, když nás pálíte?" - ale velmi mnoho jiného je pranic nepálí, co nás tuze a tuze bolí. My podrobujeme se těžké práci, on se jí vyhýbá, my s malým výtěžkem jsem již spokojeni, on rozmnožuje své jmění do smrti, my milujeme požitky, jemu je požitkem výdělek, my jsme lehkověrní, on nikdy - zcela jiný člověk, který od nás nepřijal pranic, od kteréhož my učíme se ledašemu.

Tisíce let žije mezi námi, pranic se nezměnil, ta cizota vyvolává onu vnitřní nechuť lidu k němu, o které Wagner mluví. Ve střední Evropě fyziognomie se vyrovnávají, Žid zůstává při své. Evropan může být spíš podoben Židu, než Žid Evropanu, lze říci zase zde. Někdy zdá se, že jednotlivec ztrácí ráz, avšak již syn vrací se zas k prototypům Starého zákona. Dejme mu řasné roucho a sandály a je dodnes ihned nejpřirozenější vizáží krajin palestinských. Gusta Doré potřebuje vzít ke své ilustrované bibli jen kteroukoliv z hezčích našich židovek a dát jí, sestupující k pramenu Siloah, starožitnou nádobu na hlavu, aby ji dobře archaizoval a charakterizoval. Jazyka svého národního nezná, ale jazyky naše mluví a píše pořád co cizí, kterým se nedávno a to dost špatně naučil. "Po židovsku" mluvit, výraz ten znají ve všech jazycích a všude přibírají jazykovou tu zvláštnost do svého písemnictví co působivý moment nižší komiky. Německá literatura má několikavazkové spisy, naplněné samými "židovskými deklamacemi", naše literatura je chudá a dobrácká jako náš národ, omezuje se v komice té na jedinou národní píseň a její refrén: "Já vám budu phovím, budete se dhívím -" atd.

A jejich duševní součinnost s námi, kterou by byli snad vystoupili mimo pouhý svůj kruh národní? Neznáme ji, známe ve vědě Židy jen poloveličiny. Jejich Spinoza vyrostl z Talmudu, jejich "druhý" a "třetí Mojžíš" (Maimonides, Mendelssohn) jsou právě taktéž jejich "Mojžíši". Mimo lékařství byla jejich věda celé tisíciletí jen spekulativní a omezovala se na spekulaci mystickou, kabalistickou atd. Tím nechci říci, že by nyní jim scházelo nadání vědecké, že by jim kdy bylo scházelo, ale dříve měli obtíže, později se jim jiné více líbilo.

Cizota židovská ostřeji než ve vědě cítí se v umění. Umění žádá přirozeného, opravdového nadšení - bůh ví, já neviděl ještě žádného nadšeného Žida, zuřivých jich ale znám dost. V umění to Žid nedotáhl dál, než pouze na nucené "pochlebování" za jinými. Wagner praví: "Naše celá evropská vzdělanost a umění zůstalo pro Žida taktéž jazykem cizím; jakožto u vzdělání tohoto s námi se nezúčastnil, neměl také v rozvíjení se umění podílu, nešťastný vyhnanec stál proti němu chladný, ba nepřátelský."

Slovy těmi odsuzuje Wagner, zajisté hluboký znalec, hlavně židovskou hudbu, moderní židovské skladatele; možno, že místy mluví v knize své zbytečně ostře, avšak ta vážná slova, jaká mluvil on, nenalezl jsem nikde, kde mluveno proti němu. Mohlo by se co do ostatního umění říci: Židovi na vlastním lidu záleželo víc než na lidu, ve kterém bydlel, co mu bylo do velkých duševních činů evropských? Koncil kostnický měl nanejvýš proto snad pro něho význam, že knížata, světská i duchovní, potřebovala ku koncilu peníze - jak ho mohlo bolet upálení Husovo, jak může se zastavit u "Husa" Lessingova? Čím mohou být českému Židu Reinerovy obrazy na omítkách pražských kostelů, čím italskému Tizianovo "Nanebevzetí Panny", čím drážďanskému docela Correggiova "Svatá noc", když se v ní nenarodil Mesiáš jeho národa? Avšak zde je jiná ještě příčina cizoty, příroda! Žid je právě jiný člověk než Evropan, jeho příliš pohybová obrazotvornost nemá klidu, ani nadání pro učení výtvarné. A neměla nikdy! Chrám jeruzalémský stavěli feničtí cizinci, socha a obraz byly Mojžíšem zapovězeny, Mojžíšem,

patriarchové tiberijští: národ majíce takový zákoník, který pomyslel na všechny možné případy židovského života a židovských zájmů, nepotřeboval více úřadu středního, rozptýlen byl přec jednotný.

"Zákonů" se učít bylo přední povinností každého. Neznalý byl jen "amhaarez", totiž lůzou. "Je dovoleno, amhaarezi roztrhnout nozdry, i když je den smíru, jenž připadá na sobotu." - "není zákona, který by měl větší cenu než učení se, učení se rovná se všem zákonům ostatním." Jídlo, pití, vše bylo příkázáními náboženskými ohraničeno. Talmud zná těchto příkázání 613, polovice 14. věku již 14.000 - při mytí rukou 23, při zabíjení dobytka 177, pro šábes dokonce 1279!

Náruživým střežením se proti mravně silnějšímu a hmotně násilnému křesťanství vůkol nich a dopodrobným náboženským okultním uvnitř, udrželi se Židé co národ. Nyní již zevnějšího strachu není, vnitřní okovy praskly, Žid nemůže jak dříve žít, nemůže ale také umřít, je dále Ahasverem mezi národy, ale přece národem jednotným³.

KAPITOLA I.

Evropskou společností lidskou zašplouchala nyní nová vlna myšlenková, palčivě náruživá. Nesmíme ji nechat odšplouchnout kolem sebe, abychom nezkusili loď svou po ní posunout dál, nás se ta otázka nová týká víc než jiných, odpovídají-li jiní k ní jen z hlediska společenského či uměleckého, my máme k ní také odpověď politickou a národní. Mírníme starou otázku židovskou, jež nyní nově povznesl velký skladatel a ještě větší Němec a liberalista Richard Wagner.

Nejedná se o to, mají-li či nemají-li Židé být emancipováni. Jsou již, a kde nejsou ještě zcela, budou co nejdřív, nikdo nezadrží proud osvěty lidské, k jasnosti se prodírající - tím je otázka rozluštěna. Nejedná se víc o emancipaci Židů, nýbrž o emancipaci od Židů, o to, abychom se vymanili z výstřednosti druhé a nestali se z tyranů otroky. Z tohoto vymaňování si nesmí nikdo vyčíst snad nenávisť k Židům, jakož také ti, kdož historicky a psychologicky zkumným okem pohlízejí na dosavadní snahu celého vzdělaného světa, přející emancipaci Židů, netvrdí, že by přání to bylo vyrostlo právě z lásky k Židům. Wagnerův spis *Das Judentum in der Musik* (Židovský nádor v muzice) mluví na jednom místě o "neuvědomělém pocitu, jaký se v lidu jeví co nejvnitřnější nechuť k židovské bytosti", a na druhém místě praví: "Výjimečné postavení Židů volalo k spravedlnosti naší, jakmile v nás samých vzbudil se pud po vlastní společenské svobodě. Když jsme bojovali pro emancipaci Židů, byli jsme vlastně spíš bojovníky pro princip, než pro daný případ" ... "při všem mluvení a rozepisování se pro emancipaci Židů cítili jsme pečece vždy, jakmile jsme opravdu a činně se se Židy setkali, jenom odpuzování". Necht' je cokoli pravdy ve výroku Wagnerově, co věc citu je to přec jen výrok osobní, každý necht' na sobě zpytuje, mnoho-li ve výroku tom je pro jeho osobu pravdy. Avšak spravedlivý, nalézaje třeba vrchovatou míru protivnosti a to odůvodněné, nesmí a nesmí zapomenout, že tak protivnými, jak jsou, učinilo je utrpení.¹

Co se mé osobnosti týče, k nenávisti k Židům nemohu se právě tak přiznat, jako se musím přiznat k politickému i národnímu, ale nuznému nepřátelství k nim. Docela přesně dovedu udat, kdy nepřátelství to počalo, bylo to, když jsem umně poznal nesmiřitelně jízlivý, hluboký jich a činný antagonismus proti naší národnosti české a veškerým našim snahám národním a politickým. Jakmile jsem poznání tohoto došel, stal jsem se, přiznávám se, nesmiřitelně chud ve vnitřku svém, byl jsem oloupen o celý svět ideálů. Odkázav víru nejen v součinnost a vzájemnou lásku trpících, nýbrž i víru v nepodmíněnou všeobecnou humanitu a svobodomyšlnost v říši poezie, ucítil jsem ledový chlad nepřátelského rozpočtu.

Snad, ba nejspíš, odpoví mne některý Žid úšklebkem svým pověstným; kvůli tomu, co ještě později říci chci, přec musím upřímně vyslovit své politování, že jsem ztratil ideálního toho svého názoru o židovstvu. Od dětinstva mělo židovstvo pro mne jen poezii. Pouliční Žid, odpočívaje s těžkým břemenem svým u nárožního kamene, byl mne, malému chlapci, předmětem živé soustrasti. Poctivý, krásný jistý čin, jehož jsem byl co dítě svědkem, nechal mne spatřovat v židovstvu ideál poctivosti všestranné. Na školách gymnasiálních čítal jsem Židy k nejlepším svým přátelům, rval se za ně ve škole, studoval s nimi ve světničkách a po dumně šerých púdách pražského gheta, kde vše a vše se mně zdálo být poetické, a když jsem poprvé slyšel kolegu jednoho, který co národnost svou před celou školou místo obvyklého, stydlivého "israelita" s unášející pýchou pronesl: "Ich bin ein Jude!", přiznávám se, teprv jsem se naučil být rozhodně pyšný na národnost svou českou, tenkrát hlupcům jen k posměchu sloužící, a hlásit se k ní ostentativně pro celý život. Ostatně - kdož z nás mladíků ideálnějších nebyl by tenkrát smýšlel podobně, kdož by byl z nás nespáchal hebrejských elegií, jimiž vanuly vzdechy babelských vrb či vzdechy lidu dosud hněteného, či nepsal "hymnu na starý národ proroků" a na nejkravější oběť surovosti středověké! Židovstvo, "živá ta, věčná hádanka lidských dějin", měla pro nás kouzlo neodolatelné - hádanka se nám rozlušťuje, ústa, na kteráž jsme tiskli políbení nejsvětějšího bratrství, zkřivila se v nejprotivnější úšklebek. Kouzlo minulo, poezii jsme omezili na dobu biblickou a na dobu šerého středověku² - dnes žijeme v nahé pravdě, v politickém

nepřátelství s národem nám ve všem a úplně cizím. Jejich politické nepřátelství nemožno nám vidět, že by bylo následkem dřívějších jejich utrpení - cit tedy nemá zde pranic více co dělat.

Ruka naše se více nevztáhne, místo srdce vložil by se do ní úšklebek. Vidíme jej na vás, Židech, již napřed, jak jej viděl otec Vavřinec vašeho Mosenthala na svých vnoučatech. Vaše tepny nebijí, jen počítají, vaše srdce je sobeckou cizotou vypáleno na uhel a ten - dle slov jednoho z vašich nejnovějších pěvců - nehřeje, jen třísní.

KAPITOLA II.

Dvě jsou věci, na které při otázce židovské vždy zase připadnouti musíme: za prvé, že jsou Židé zcela svým, určitě vyvoleným národem, za druhé, že jsou nám Čechům národem zcela cizím. Necht' oni sami mluví hlavně v Německu a nejvíce ve Vídni a v Praze cokoli např. o svém "němectví", Němci jsou právě tak málo, jak jinde zas Francouzi, všude jsou v přední řadě Židy. Mnohdy ovšem přiznávají se v zemích, v kterých právě bydlí, živě a činně k té či oné straně politické, k národnosti cizí nepřiznává se ve vnitřku svém z nich žádný, třebaže nezná z národa, kde právě žije, ani jedno slůvko. Je to právě národ zcela zvláštní, polygonní, vzdor své roztroušenosti a různojazyčnosti přece uvědoměle sjednocený, mající neumořitelné uvědomění národní a jednu velkou národní, mesiášskou svou naději, národ i v tomto ohledu "vyvolený", aby byl kuriozitou v etnografické sbírce tohoto světa.

Židem je každý z nich především, i ten, kdož je indiferentním, nebo jak sami o sobě se zálibou říkají "historickým" jen Židem - zkuste slabou stránku jen nejlhostejnějšího a uvidíte! Statistika počítá všude Židy zvlášť, ani u nás jich nepočítá k Němcům, má k tomu velmi dobré důvody. Nikdy se neřekne "židovský Němec", "židovský Polák", nýbrž jen "polský Žid", "ruský Žid" - "českých Židů" skoro ani není. Angličtí a francouzští Židé vždy se pozdraví co kmenovci, mezi polským a ruským není pražádného nepřátelství národného rusko-polského.

Velmi jasně vidíme z historie, proč se Židé nerozplynuli v národech ostatních. "Mojžíš dal lidu, aby jej ochránil pro všechny časy, nové zákony se zákony ostatních smrtelníků naprosto se nesnášející, vše je jim nečisto, co nám svato, vše jim dovoleno, co se nám protiví", pozoroval již Říman Tacitus. Oni byli vyvoleným, pro všechny ostatní svět vzorným národem, jejich náboženství nebylo jen náboženstvím přiměřeným zcela jim, nýbrž jedině pro celý svět právě a vzorně. Jehova sám sebe omezil na národ jeden, národnost a náboženství bylo totožné u nich. Pokud podrželi náboženství, byla zachována i národnost, v jiném se národnost jejich mravně nezakládala. A nevyhynou-li ze světa náboženství všechna, nerozplyne se dřív židovský národ. Tak rozumím Ahasveru, "věčný Žid" v tom ohledu zní: "Věčný je Žid!" Ovšem, přijde doba, kdy i Ahasver si ulehne tam, kde budou pochovány všechny náboženské náhledy o "věčnosti".

V křesťanství mohlo židovství nalézt své nejpřirozenější pokračování, ale neučinilo toho. Věnovalo mu, jak již bratry nejnáruživějšími se stává, jen palčivou nenávist svou: křesťan nebyl následovníkem Žida, Žid ten ho totiž zcela ovládl, byl mu "Adamitou", modloslužebníkem, naproti němu neplatil více Starý Zákon o "boží lásce k cizinci", nýbrž jen zákon opatrnosti: "aby se mír zachoval!". Nepozdravuj Gojíma, můžeš-li se mu vyhnout; dá-li ti kníže jejich peníze co almužnu, přijmi je kvůli míru, ale rozdej tajně, aby se kníže nedověděl, mezi chudé jeho, ti tě pak budou uznávat za svou ochranu. Ze strachu před nepřátelskými následky můžeš modloslužebníku dát i léku, pak ale nikdy zdarma! Nech je modlit se k bohu svému, věz, že se modlí k bohu našemu, jen o tom neví - tak zněly středověké zákony židovské. Cizinec nežil více mezi Židy, nýbrž Žid již mezi cizinci - by nastoupil druhý svůj a nyní věčný "galuth" (vypovězení).

"Odmítnutím křesťanství vrhlo se židovstvo zcela v náruč rabinismu." Čtyřicet let po smrti Kristově byl stát i chrám jerusalémský rozbořen, teoretická organizace zničena, zaslíbená země tak cizí jak celý ostatní svět, národ roztroušen. Roztroušen a na jak dlouho? První vypovězení určili proroci na 70 let, nyní prorocká ústa mlčí. Nebylo naděje, univerzalistická idea jejich náboženství či národnosti neměla v "galuthu" významu, musela se omezit; avšak omezením znovu sílila, zbylť u vědomí každého jednotlivce náboženský psaný i ústní zákon, tím usilovali se těsně vázat k sobě, chtěli-li se zachovat co celek, národ. "Domáci" toto zřízení v "galuthu" převzali rabíni. Kněží áronští (jejich sukcese posud známa - nejstarší to šlechta lidstva) ztráceli půdu, rabíni obnovili ze středu svého "sanhedrin", jenž se usadil vedle učených škol, jakéž měli Jope, Tiberias, Babylon, a určili odtud obřady synagog, soudnictví i obecný řád, dle zvyku starých i dle požadavků nepřátelské ciziny. Čtyři století pracovali na obrovském, zákonodárném "talmudu" (naučení), v němž dle podání sestaven zákon ústní či druhý "misnah", a vysvětlen poznámkami předních právníků. Když byla práce ta skončena, přestal "sanhedrin" i národní